

T.C.
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ
Kafkas University
Faculty of Divinity Review
ISSN: 2148-8177

Kafkas Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi İSAM ve ASOS Veri Tabanlarında Dizinlenmektedir.

Kafkas University, Faculty of Divinity Journal has been indexed in ISAM ASOS and EKUAL Keşif indexes.

Kafkas Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi Hakemli Bir Dergi Olup Her Yıl Ocak ve Temmuz Aylarında Yayımlanmaktadır.

Kafkas University, Faculty of Divinity Journal is Semiannual (Spring and Fall) Publication, Operates with a Blind Peer Referee System

Yıl / Year: 2014   Sayı / Issue: 2

Kafkas Üniversitesi İlahiyat Fakültesi - 36000/ Kars
Tel: 0474 225 12 83 - 7605 Faks: 0474 225 12 84
E-mail: kaskasilahiyatdergi@gmail.com

**T.C.
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ**

Kafkas University
Faculty of Divinity Review
Yıl/Year: 2014 Sayı/ Issue:2
ISSN: 2148-8177

YAYIN SAHİBİ / PUBLİSHER

**Kafkas Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Adına / On Behalf of Kafkas
University**

Faculty of Divinity

Prof. Dr. Ruhattin YAZOĞLU (Dekan/Dean)

EDİTÖR / EDITOR in CHIEF

Yrd. Doç. Dr. Habib ŞENER

Editör Yardımcıları

Yrd. Doç. Dr. Ayhan HIRA

Yrd. Doç. Dr. Bilal GÖK

Alan Editörleri

Prof. Dr. Ruhattin YAZOĞLU (İlahiyat)

Prof. Dr. Erdoğan ERBAY (Edebiyat)

Prof. Dr. Ali Sinan BİLGİLİ (Eğitim)

Doç. Dr. İsmail DEMİR (Arapça)

Doç. Dr. Ali Osman ENGİN (İngilizce)

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Ruhattin YAZOĞLU (Başkan/Chief)

Yrd. Doç. Dr. Habib ŞENER

Yrd. Doç. Dr. Bilal GÖK

Yrd. Doç. Dr. Ayhan HIRA

Yrd. Doç. Dr. Hikmet KOÇYİĞİT

Yrd. Doç. Dr. Ahmet Emin SEYHAN

Yrd. Doç. Dr. Fetullah KALIN

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin DOĞAN

Yrd. Doç. Dr. Ercan CENGİZ

Öğr. Gör. Ömer BOZKIR

Arş. Gör. Murat SARIGÜL

Arş. Gör. Mahmut ÜSTÜN

Arş. Gör. Gülcan ABBASOĞULLARI

DANIŐMA KURULU / ADVISORY BOARD

- Prof. Dr. Abdullah AYDINLI (Sakarya Üniv.)
Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN (Marmara Üniv.)
Prof. Dr. Adem DÖLEK (Erzincan Üniv.)
Prof. Dr. Ali Rafet ÖZKAN (Kastamonu Üniv.)
Prof. Dr. Ali Sinan BİLGİLİ (Atatürk Üniv.)
Prof. Dr. Yaşar AYDINLI (Uludağ Üniv.)
Prof. Dr. Mevlüt ALBAYRAK (Süleyman Demirel Üniv.)
Prof. Dr. Nasrullah HACİMÜFTÜOĞLU (Bayburt Üniv.)
Prof. Dr. Ramazan ERTÜRK (Erciyes Üniv.)
Prof. Dr. Saffet SANCAKLI (İnönü Üniv.)
Prof. Dr. Sayın DALKIRAN (Uşak Üniv.)
Prof. Dr. Recep KILIÇ (Ankara Üniv.)
Prof. Dr. Tuncay İMAMOĞLU (Atatürk Üniv.)
Prof. Dr. Turan KOÇ (İstanbul Sebahattin Zaim Üniv.)

DİZGİ VE TASARIM / DESIGN

Bilal GÖK-Habib ŞENER-Ayhan HIRA

KAPAK/COVER DESIGN

Güven Ofset-Erzurum

Baskı Tarihi / Publication Date: Temmuz / 2014

HAKEM KURULU / BOARD OF REFEREES*

Prof. Dr. Abbas ÇELİK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Abdullah AYDINLI	Sakarya Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Adem DÖLEK	Erzincan Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Ahmet ÇELİK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Ahmet ÖNKAL	N. Erbakan Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Ahmet Saim KILAVUZ	Uludağ Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Ali Sinan BİLGİLİ	Atatürk Üniv.	Eğitim Fak.
Prof. Dr. Ali Rafet ÖZKAN	Kastamonu Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Cengiz GÜNDOĞDU	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Davut YAYLALI	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Emin AŞIKKUTLU	KTÜ Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Erdoğan ERBAY	Atatürk Üniv.	Edebiyat F.
Prof. Dr. Fazlı POLAT	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Halil İbrahim ACAR	Uludağ Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Hüseyin ELMALI	Marmara Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Hüseyin GÜLLÜCE	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Hüseyin YILMAZ	Cumhuriyet Üniv.	İlahiyat F.
Prof. Dr. Kemal POLAT	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Kenan DEMİRAYAK	Atatürk Üniv.	Edebiyat F.
Prof. Dr. İsa ÇELİK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Lütfullah CEBECİ	Erciyes Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. M. Hayri KIRBAŞOĞLU	Ankara Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. M. Kazım YILMAZ	Harran Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. M. Sadi ÇÖGENLİ	Atatürk Üniv.	Edebiyat F.

---

* Dergimize verilen yazılar, üniversitelerin çeşitli birimlerinde görev yapıp adları yukarıda geçen değerli bilim adamlarımıza, Bilim dalına göre tetkik ettirilerek yayın kurulunun onayıyla bastırılmaktadır. Hakem Kurulu'nun oluşturulmasında öğretim üyeleri arasında herhangi bir ayırım yapılmamakta, ihtiyaca göre temas kurulabilenlerden kabul edenler bu kurula alınmaktadır. Böylece dergimiz hem hakemli nitelik kazanmakta, hem de bu sayede farklı akademik birimler ve üniversiteler arasında bilimsel temelli bir iletişim zemini hazırlanmaktadır. Yayımlanacak makalelerin karakteristiğine göre Hakem Kuruluna ekleme yapılabilmektedir.

Prof. Dr. Mehmet DAĞ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Mehmet Zeki İŞCAN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Mevlüt ÖZLER	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Muhammed ÇELİK	Dicle Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Musa BİLGİZ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Mustafa AĞIRMAN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Mustafa BAKTİR	Erciyes Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Nasrullah HACİMÜFTÜOĞLU	Bayburt Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Nevzat Hafız YANIK	Atatürk Üniv.	Edebiyat F.
Prof. Dr. Nevzat TARTI	Yüzüncüyıl Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Nihat YATKIN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Nimet YILDIRIM	Atatürk Üniv.	Edebiyat F.
Prof. Dr. Nurullah ALTAŞ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Osman GÜRBÜZ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Osman TÜRER	Kilis 7 Aralık Üniv.	Eğitim Fak.
Prof. Dr. Ömer AYDIN	İstanbul Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Ömer KARA	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Ruhattin YAZOĞLU	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Sadık KILIÇ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Sayın DALKIRAN	Uşak Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Selçuk COŞKUN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Seyfullah KARA	Karabük Üniv.	Edebiyat F.
Prof. Dr. Süleyman TÜLÜCÜ	Erzincan Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Şamil DAĞCI	Ankara Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Şehmus DEMİR	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Tuncay İMAMOĞLU	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Turan KOÇ	S. Zaim Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Vahdettin BAŞCI	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Veysel GÜLLÜCE	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Prof. Dr. Zeki YILDIRIM	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Doç. Dr. Abdulkadir YILMAZ	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Doç. Dr. Abdulmecit OKÇU	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Doç. Dr. Ahmet BEŞE	Atatürk Üniv.	Edebiyat F.

Doç. Dr. Emine ÖZTÜRK	Kafkas Üniv.	İlahiyat Fak.
Doç. Dr. Gencer ELKILIÇ	Kafkas Üniv.	Edebiyat F.
Doç. Dr. Eyüp BEKİRYAZICI	Atatürk Üniv.	Edebiyat F.
Doç. Dr. M. Kazım ARICAN	Yıldırım B. Üniv.	İlahiyat Fak.
Doç. Dr. Muhammet YAZICI	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Doç. Dr. Murtaza KÖSE	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Doç. Dr. Mustafa MACİT	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Doç. Dr. Orhan BAŞARAN	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Doç. Dr. Sinan ÖGE	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Doç. Dr. Yusuf SANCAK	Atatürk Üniv.	İlahiyat Fak.
Yrd. Doç. Dr. Ahmet E.SEYHAN	Kafkas Üniv.	İlahiyat Fak.
Yrd. Doç. Dr. Ayhan HIRA	Kafkas Üniv.	İlahiyat Fak.
Yrd. Doç. Dr. Bilal GÖK	Kafkas Üniv.	İlahiyat Fak.
Yrd. Doç. Dr. Bünyamin ÇALIK	Kafkas Üniv.	İlahiyat Fak.
Yrd. Doç. Dr. Ercan CENGİZ	Kafkas Üniv.	İlahiyat Fak.
Yrd. Doç. Dr. Fetullah KALIN	Kafkas Üniv.	İlahiyat Fak.
Yrd. Doç. Dr. Habib ŞENER	Kafkas Üniv.	İlahiyat Fak.
Yrd. Doç. Dr. Halil BALTAÇI	Erzincan Üniv.	İlahiyat Fak.
Yrd. Doç. Dr. Halil CELEP	Kafkas Üniv.	İlahiyat Fak.
Yrd. Doç. Dr. Hamza ÜZÜM	Kafkas Üniv.	İlahiyat Fak.
Yrd. Doç. Dr. Hikmet KOÇYİĞİT	Kafkas Üniv.	İlahiyat Fak.
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin DOĞAN	Kafkas Üniv.	İlahiyat Fak.
Yrd. Doç. Dr. Mustafa IŞIK	Kafkas Üniv.	İlahiyat Fak.
Yrd. Doç. Dr. Osman KARA	Tekirdağ Üniv.	İlahiyat Fak.
Yrd. Doç. Dr. Turan Özgür GÜNGÖR	Kafkas Üniv.	Edebiyat F.

BU SAYININ HAKEMLERİ/ REFEREES OF THIS EDITION

Prof. Dr. Mustafa ALICI	Erzincan Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim YILMAZ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Selçuk URAL	Kafkas Üniversitesi
Prof. Dr. Kemal POLAT	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Halil İbrahim TANÇ	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Abdurrahman KASAPOĞLU	İnönü Üniversitesi
Doç. Dr. Kürşat ÖNCÜL	Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. İsmail DEMİR	Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Meheddin İSPİR	Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Bilal GÖK	Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ercan CENGİZ	Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Turan Özgür GÜNGÖR	Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Reyhan KELEŞ	Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Oktay KIZILKAYA	Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Fetullah KALIN	Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayhan HİRA	Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hikmet KOÇYİĞİT	Kafkas Üniversitesi

Teşekkür

Dergimizin bu sayısında yer alan makalelerin değerlendirilmesinde hakemliklerine başvurduğumuz öğretim üyelerine teşekkür ederiz.

Yayın Kurulu

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

Osman KARA

Kureyş Sûresini Hz. İbrahim'in Duası Bağlamında Okumak

..... 1-20

Reading Quraysh Sure İn The Context Of Abraham's İnvocation

M. Hanefi PALABIYIK- Reyhan KELEŞ

Şeyh Ebû'l-Hasan-i Harakânî'nin Nûru'l-Ulûm Adlı Eserinde Nasihat

..... 21-45

The Advice in Nûru'l-Ulûm Of Ebû'l-Hasan-i Harakânî

Halil İbrahim TANÇ

Ömer b. 'Ali el-İspirî'nin "Te'nis ve Mu'rab" Adlı İki Risâlesi

..... 46-59

"Te'nis and Mu'rab" - Two Pamphlets of Ömer b. Ali el-İspirî

İsmail DEMİR

Sarf Bilgisi ve Ömer b. Alî b. İbrâhîm b. Halîl el-İspirî'nin "er-Risâle fî Temeyyuzi'l-Ebvâb" Adlı Eserinin Edisyon Kritiği

..... 60-80

Sarf Knowledge and the Critical Edition of the Work of "Ömer b. Ali b.

Halil el İspirî" er-Risale fî Temeyyuzi'l Ebvâb

Ahmet Emin SEYHAN

Ebu'l-Hasan El-Harakânî'nin Sevgi, Şefkat, Merhamet Ve Hoşgörü

Anlayışı.....81-116

The Understanding Of The Love, Compassion, Mercy And Tolerance Of

Abu'l-Hasan El-Kharakani

Bilal GÖK

Çanakkale Deniz ve Kara Savaşları: Sebepleri, Gelişimi ve Sonuçları

.....117-145

Çanakkale Maritime and Land Warfares: Reasons, Development and Results

Gülcan ABBASOĞULLARI

Leylâ Hanım'ın Hayatı ve Divanı'nda Sevgiliye Yapılan Umûmî

Hitaplar

.....146-164

Leyla Hanım's Life and in Her Divan Made Public Greetings for Darling

Mustafa GÖREGEN

Ahmet Mithat Efendi'nin Hıristiyanlıkla İlgili Görüşleri

.....165-183

The Wiews of Ahmet Mithat Efendi on Christianity

ÇEVİRİLER

Adam BECKER

Çev. Hamza ÜZÜM

Kohenlik Üzerine Konuşma: Yahudi Kohenlik Müessesesinin İlgasıyla İlgili

.....184-207

Speaking on Kohenity by the Abolition of the Jewish Kohenity Related Institutions

